

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΡΧΑΙΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

επιμέλεια έκδοσης: Γιάννης Κορδάτος

ΙΠΠΑΡΧΟΣ

εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια

Π.ΠΕΤΡΙΔΗΣ

«Ι. ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ»

ΠΛΑΤΩΝΟΣ
ΙΠΠΑΡΧΟΣ ἢ ΦΙΛΟΚΕΡΔΗΣ
[ἠθικός]

Τὰ τοῦ διαλόγου πρόσωπα
ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΕΤΑΙΡΟΣ

225 ΣΩ. Τί γάρ τὸ φιλοκερδές; Τί ποτέ ἐστι, καὶ τίνας οἱ φιλοκερδεῖς;

ΕΤ. Ἐμοὶ μὲν δοκοῦσιν, οἱ ἂν κερδαίνειν ἀξιῶσιν ἀπὸ τῶν μηδενὸς ἀξίων.

ΣΩ. Πότερον οὖν σοὶ δοκοῦσι γινώσκοντες, ὅτι οὐδενός ἐστιν ἀξία, ἢ ἀγνοοῦντες; Εἰ γὰρ ἀγνοοῦντες, ἀνοήτους λέγεις τοὺς φιλοκερδεῖς.

ΕΤ. Ἄλλ' οὐκ ἀνοήτους λέγω, ἀλλὰ πανούργους καὶ πονηροὺς καὶ ἥτιους τοῦ κέρδους, γινώσκοντας ὅτι οὐδενός ἐξιά ἐστιν ἀφ' ὧν τολμῶσι κερδαίνειν, ὅμως τολμᾶν φιλοκερδεῖν δι' ἀναισχυντίαν.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν τοίνυν λέγεις τὸν φιλοκερδῆ, οἷον ἐὰν φυτεύων γεωργικὸς ἀνήρ καὶ γινώσκων ὅτι οὐδενός ἐξίον τὸ φυτὸν, ἀξιοῖ ἀπὸ τούτου ἐκτραφεύς κερδαίνειν; Ἄρα τοιοῦτον αὐτὸν λέγεις;

ΕΤ. Ἀπὸ παντὸς ὃ γε φιλοκερδής, ὡ Σώκρατες, οὔεται δεῖν κερδαίνειν.

ΣΩ. Μή μοι οὕτως εἰπῆ, ὥσπερ τι ἡδικημένος ἐπὶ τινος, ἀλλὰ προσέχων ἐμοὶ τὸν νοῦν ἀποκρίναι, ὥσπερ ἂν εἰ ἐξ ἀρχῆς πάλιν ἠρώτων· οὐχὶ ὁμολογεῖς τὸν φιλοκερδῆ ἐπιστήμονα εἶναι περὶ τῆς ἀξίας τούτου, ὅθεν κερδαίνειν ἀξιοῖ;

ΕΤ. Ἐγώ γε.

ΣΩ. Τίς οὖν ἐπιστήμων περὶ φυτῶν τῆς ἀξίας, ἐν ὁποίᾳ

[ΠΛΑΤΩΝΟΣ]
ΙΠΠΑΡΧΟΣ ἢ ΦΙΛΟΚΕΡΔΗΣ
[ἠθικός]

Πρόσωπα τοῦ διαλόγου
ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΑΙ ΚΑΠΟΙΟΣ ΦΙΛΟΣ ΤΟΥ

Σ.—Τί εἶναι ἡ φιλοκέρδεια; Ἰὼν τί νὰ εἶναι αὐτὸ τὸ πράγμα, καὶ ποιοὶ ἄνθρωποι εἶναι οἱ φιλοκερδεῖς;

Φ.—Μοῦ φαίνεται ὅτι φιλοκερδεῖς εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ἐπιθυμοῦν νὰ κερδίσουν ἀπὸ τιποτένια πράγματα.

Σ.—Πῶς τὸ ἔννοεῖς αὐτό; Ἐν γίνωσκει τῶν δηλαδῆ ὅτι αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν ἀξίζουν τίποτε, ὅμως αὐτοὶ θέλουν νὰ κερδίσουν ἀπὸ αὐτὰ, ἢ μὴ γνωρίζοντες ὅτι αὐτὰ δὲν ἀξίζουν τίποτε; Διότι εἰς τὴν δευτέραν αὐτὴν περίπτωσιν, πολὺ κουτοὺς τοὺς ἔννοεῖς τοὺς φιλοκερδεῖς.

Φ.—Διόλου δὲν τοὺς φαντάζομαι κουτούς, ἀλλὰ ἱκανοὺς διὰ τὸ πᾶν καὶ πονηροὺς καὶ κατωτέρους χρημάτων, γιὰτὶ ἐνῶ ξέρουν ὅτι αὐτὰ τὰ πράγματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα θέλουν νὰ κερδίσουν, δὲν ἀξίζουν τίποτε, ἐν τούτοις ὅμως τολμοῦν νὰ θέλουν νὰ κερδίσουν ἀπὸ τὴν ἀναισχυντίαν τῶν.

Σ.—Ἄρα λοιπὸν τὸν φαντάζεσαι τὸν φιλοκερδῆ σὰν τέτοιον περίπου, π. χ. εἶναι ἕνας γεωργός, ὁ ὁποῖος ἐνῶ ξέρεῖ ὅτι τὰ φυτὰ ποὺ φυτεύει δὲν ἀξίζουν τίποτε, ἔχει ὅμως τὴν ἀπαίτησιν ἀπὸ αὐτὰ τὰ φυτὰ νὰ κερδίσῃ; Ἀλήθεια τέτοιον τὸν ἔννοεῖς;

Φ.—Μὰ φιλε μου Σωκράτη, ὁ φιλοκερδής δὲν κάνει διόλου τέτοιες διακρίσεις. Ὁ φιλοκερδής θέλει νὰ κερδίσῃ ἀπὸ τιποτένη.

Σ.—Μὴ μοῦ ἀποκρίσῃς ἔτσι γενικά, σὰν νὰ σοῦ εἶχῃ κάνει κακὸ κάποιος ἀπὸ αὐτούς. Γιὰ πρόσθετέ με καλὰ καὶ ἀποκρίσου μου, σὰν τώρα νὰ σὲ πρωτοερώτησα. Δὲν παραδέχεσαι ὅτι ὁ φιλοκερδής ξέρεῖ καλὰ τὴν ἀξίαν τῶν πραγμάτων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀξιοῖ νὰ κερδίσῃ;

Φ.—Παραδέχομαι.

Σ.—Ποῖος λοιπὸν ἄνθρωπος εἶναι γνώστης διὰ τὰ φυτὰ

ἄξια φυτευθῆναι καὶ ἄρα καὶ χάρα; Ἴνα τι καὶ ἡμεῖς τῶν σοφῶν ἑημάτων ἐμβάλωμεν, ὧν οἱ δεξιοὶ περὶ τὰς δίκας καλλιπεοῦνται.

D ET. Ἐγὼ μὲν οἶμαι γεωργόν.

ΣΩ. Τὸ οὖν ἀξιοῦν κερδαίνειν ἄλλο τι λέγεις ἢ οἰεσθαι δεῖν κερδαίνειν;

ET. Τοῦτο λέγω.

ΣΩ. Μὴ τοῖνυν με ἐπιχειρεῖς ἐξαπατᾶν, ἄνδρα προεβούτερον ἢ δὴ οὕτω νέος ὢν, ἀποκρινόμενος ὥσπερ νῦν δὴ, ἃ 226 οὐδ' αὐτὸς οἶει· ἀλλ' ὡς ἀληθῶς ἐπέ· ἄρ' ἔστιν ὄντινα οἶει γεωργικὸν ἄνδρα γινόμενον, καὶ γινώσκοντα, δι' οὐδενὸς ἄξιον φυτεῦει τὸ φυτὸν, οἰεσθαι ἀπὸ τούτου κερδαίνειν;

ET. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Τί δέ; Ἰππικὸν ἄνδρα γινώσκοντα, δι' οὐδενὸς ἄξια οἶτα ἱππῶ παρῶχει, ἀγνοεῖν αὐτὸν οἶει, δι' τὸν ἵππον διαφθεῖρει;

ET. Οὐκ ἔγωγε.

B ΣΩ. Οὐκ ἄρα οἶσται γε ἀπὸ τούτων κερδαίνειν τῶν σιτίων τῶν μηδενὸς ἀξίων.

ET. Οὐχί.

ΣΩ. Τί δέ; κυβερνητὴν μηδενὸς ἄξια ἰστία καὶ πηδάλια τῆ νηὶ παρεσκευασμένον ἀγνοεῖν οἶει, δι' ζημιωθήσεται καὶ κινδυνεύσει καὶ αὐτὸς ἀπολέσθαι καὶ τὴν ναῦν ἀπολέσαι καὶ ἃ ἂν ἄγῃ πάντα;

ET. Οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα οἶσται γε κερδαίνειν ἀπὸ τῶν σκευῶν C τῶν μηδενὸς ἀξίων.

ET. Οὐ γάρ.

ΣΩ. Ἄλλὰ στρατηγὸς γινώσκων, δι' ἣ στρατιὰ αὐτῶ οὐδενὸς ἄξια ὅπλα ἔχει, οἶσται ἀπὸ τούτων κερδαίνειν καὶ ἀξιοὶ κερδαίνειν;

ET. Οὐδαμῶς.

ὡς πρὸς τὸν τόπον καὶ τὸν χρόνον ποῦ πρέπει τὸ καθένα νὰ φυτευθῆ; Γὰρ νὰ βάλωμε καὶ ἡμεῖς κάτι τι ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ἔξυπνα λόγια ποῦ τὰ λένε τόσο ὄμορφα οἱ ἐπιδέξιοι στὶς δίκας.

Φ.—Μὰ, νομίζω, ὁ γεωργός.

Σ.—Τί λοιπὸν ἔνοοεῖς λέγων ὅτι ἀξιοῦν νὰ κερδίζουσι; Ἄλλο τι ἔνοοεῖς ἢ ὅτι νομίζουσι ὅτι πρέπει νὰ κερδίζουσι;

Φ.—Αὐτὸ τὸ τελευταῖον ἔνοοα.

Σ.—Μὴ δοκιμάζῃς λοιπὸν νὰ γελάσῃς ἐμένα, γέρον ἄνθρωπο, οὐδ' ὁ τὸσον νεαρός, ἀποκρινόμενος ἔτσι ποῦ οὔτε καὶ σὺ ὁ ἴδιος δὲν τὰ παραδέχεσαι· ἀλλὰ μίλα μου ἀληθεῖα· εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ ἕνας γεωργὸς ποῦ ἐνῶ ξέρει ὅτι τὸ φυτὸν ποῦ φυτεῖται δὲν ἀξίζει τίποτε, ἐν ταῦτοις φρανεῖ ὅτι θὰ κερδίσῃ ἀπὸ αὐτό;

Φ.—Μὰ τὸν θεό, ὅχι, δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ τέτοιος γεωργός.

Σ.—Τί δέ; Παραδέχεσαι ὅτι ὑπάρχει ἵππευς ὁ ὅποιος ἐνῶ ξέρει ὅτι δίδει στὸ ἄλογό του τροφήν ἐλλεινήν, ἐν ταῦτοις ἕμιος ἀγνοεῖ ὅτι ἔτσι καταστρέφει τὸ ζῶον του;

Φ.—Ὅχι βέβαια.

Σ.—Ἄρα δὲν φαντάζεται ὅτι κερδίζει ἀπὸ αὐτὲς τὰς ἐλλεινῆς τροφῆς.

Φ.—Ὅχι.

Σ.—Μήπως ἕνας καπετάνιος ποῦ προμηθεύεται γιὰ τὸ πλοῖο του τιποτένια πανιά καὶ πηδάλια κτλ. δὲν ξέρει ἄρα γε ὅτι θὰ πάθῃ ζημιὰς καὶ θὰ διατρέξῃ κινδύνους καὶ ὁ ἴδιος νὰ χαθῆ καὶ τὸ πλοῖο του νὰ χάσῃ καὶ ὅλο του τὸ φορτίο;

Φ.—Τὸ ξέρει βέβαια.

Σ.—Λοιπὸν δὲν νομίζει ὅτι θὰ κερδίσῃ ἀπὸ τὰ τιποτένια πράγματα.

Φ.—Ὅχι.

Σ.—Μήπως ἕνας στρατηγὸς ποῦ ξέρει ὅτι ὁ στρατός του ἔχει ἀθλίον ὅπλισμα, νομίζει ὅτι ἀπὸ αὐτὸν θὰ κερδίσῃ καὶ ἔχει τὴν ἀξίωσιν νὰ κερδίσῃ;

Φ.—Καθόλου.

ΣΩ. Ἄλλ' αὐλητῆς αὐλοὺς οὐδενὸς ἀξίους ἔχων ἢ κιθαριστῆς λύραν ἢ τοξότης τόξον ἢ ἄλλος ὁσισοῦν συλλήβδην τῶν δημιουργῶν ἢ τῶν ἄλλων τῶν ἐμφορῶν ἀνθρώπων μηδενὸς ἀξία ὄργανα ἢ ἄλλον παρασκευὴν ἠντιναοῦν ἔχων ἀπὸ τούτων οἶεται κερδαίνειν;

D ET. Οὐκ οὐ φαίνεται γε.

ΣΩ. Τίνας οὖν ποτὲ λέγεις τοὺς φιλοκερδεῖς; Οὐ γάρ που τούτους γε, οὐδ' διεληλύθαμεν, οἵτινες γιγνώσκοντες τὸ οὐδενὸς ἀξία ἀπὸ τούτων οἶονται δεῖν κερδαίνειν, ἀλλ' οὕτω μὲν, ὡς θαυμάσιε, ὡς οὐ λέγεις, οὐκ ἔστ' ἀνθρώπων οὐδεὶς φιλοκερδῆς.

ET. Ἄλλ' ἐγώ, ὦ Σώκρατες, βούλομαι λέγειν τούτους φιλοκερδεῖς εἶναι, οἱ ἔκαστος ἐπὶ ἀπληστίας καὶ πάννυ B σμικρὰ καὶ ὀλίγου ἀξία καὶ οὐδενὸς γλίσχονται ὑπερφυσῶς καὶ φιλοκερδοῦσιν.

ΣΩ. Οὐ δῆπου, ὦ βέλτιστε, γιγνώσκοντες, οἱ οὐδενὸς ἀξία ἔστι τοῦτο μὲν γὰρ ἥδη ἡμᾶς αὐτοὺς τῷ λόγῳ ἐξηλέγχαμεν οἱ ἀδύνατον.

ET. Ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ μὴ γιγνώσκοντες, δῆλον οἱ ἀγνοοῦντες, ὀλέγοντο δὲ τὰ οὐδενὸς ἀξία πολλοῦ ἀξία εἶναι.

ET. Φαίνεται.

ΣΩ. Ἄλλο τι οὖν οἶ γε φιλοκερδεῖς αἰλοῦσι τὸ κέρδος;

ET. Ναί.

ΣΩ. Κέρδος δὲ λέγεις ἐναντίον τῆ ζημίας;

ET. Ἔγωγε.

ΣΩ. Ἔστιν οὖν ὅτι ἀγαθὸν ἐστι ζημιουῖσθαι;

ET. Οὐδέν.

ΣΩ. Ἄλλὰ κακὸν;

ET. Ναί.

ΣΩ. Βλάπτονται ἐπὶ τῆς ζημίας ἀρα ἀνθρώποι.

ET. Βλάπτονται.

ΣΩ. Κακὸν ἀρα ἡ ζημία.

ET. Ναί.

Σ.— Καὶ ἕνας αὐλητῆς, ποῦ δ' αὐλὸς του δὲν ἀξίζει τίποτε, καὶ ἕνας κιθαριστῆς μὲ τιποτένια λύρα καὶ τοξότης μὲ ἀθλιον τόξον καὶ μὲ μιὰ λέξη ἕνας ὁποιοσδήποτε τεχνίτης ἢ μὲ τὸν κοινὸν νοῦν ἀνθρώπου, ἔχων ὄργανα ἢ ἐργαλεῖα ἑλεεινῆς ποιότητος, νομίζει ποτὲ οἱ θὰ ἔχη κέρδος ἀπὸ αὐτά;

Φ.— Δὲν φαντάζομαι.

Σ.— Ποῖοι λοιπὸν οὐ λέγεις οἱ θὰ εἶναι ἀράγε εἰ φιλοκερδεῖς; Γιατὶ βέβαια δὲν ἔννοεῖς αὐτούς, ποῦ εἴπαμε παραπάνω, οἱ ὅποιοι ἐ.ὠ. ξέρουσιν τὰ πράγματα ποῦ δὲν ἔχουν ἀξίαν, φρονοῦν οἱ πρέπει ἀπὸ αὐτὰ νὰ κερδίζουσιν. Ἄν ἦταν ἔτσι, περιφωμὲ ἀνθρώπε, κανεὶς ἀνθρώπος δὲν θὰ ἦτο φιλοκερδῆς.

Φ.— Μὰ ἐγώ, Σωκράτη, θέλω νὰ πῶ οἱ ἐκεῖνοι εἶναι φιλοκερδεῖς οἱ ὅποιοι ἀπὸ τὴν ἀπληστίαν των ἐπιθυμοῦν καὶ τὰ πολὺ μικρὰ πράγματα καὶ ἐκεῖνα ποῦ ἔχουν ἀξίαν ὀλίγην ἢ καὶ δὲν ἔχουν καμμίαν ἀξίαν καὶ θέλουσιν ἔτι καὶ ἀπὸ αὐτὰ νὰ κερδίσουσιν.

Σ.— Σύμφωνοι, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὄρον οἱ δὲν ξέρουσιν οἱ αὐτὰ δὲν ἔχουν καμμίαν ἀξίαν· οἰοῦμαι αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, σύμφωνον μὲ ὅσα εἴπαμε ἴλιγο παραπάνω, εἶναι ἀδύνατον.

Φ.— Ἔτσι εἶναι.

Σ.— Ἄφου λοιπὸν δὲν ξέρουσιν, ἀρα ἀγνοοῦν, νομίζουσιν ὅμως οἱ αὐτὰ τὰ πράγματα ἔχουν ἀξίαν, ἐνῶ δὲν ἔχουν.

Φ.— Ἔτσι φαίνεται.

Σ.— Τίποτε ἄλλο λοιπὸν πρᾶγμα δὲν ἀγαποῦν βέβαια οἱ φιλοκερδεῖς παρὰ τὸ κέρδος.

Φ.— Ναί.

Σ.— Δέχεσαι δὲ οἱ τὸ κέρδος εἶναι ἀντίθετον εἰς τὴν ζημίαν;

Φ.— Βέβαια.

Σ.— Ὑπάρχει λοιπὸν ἀνθρώπου ποῦ θεωρεῖ τὴν ζημίαν ὡς καλὸ πρᾶγμα;

Φ.— Κανέναν.

Σ.— Ὅποτε βλοῖ τὴν θεωροῦν κακὸν;

Φ.— Ναί.

Σ.— Ἄρα βλάπτονται οἱ ἀνθρώποι ἐπὶ τῆς ζημίας.

Φ.— Βέβαια βλάπτονται.

Σ.— Ἄρα ἡ ζημία εἶναι κακὸν.

Φ.— Ναί.

ΣΩ. Ἐναντίον δὲ τῆ ζημίᾳ τὸ κέρδος.

ΕΤ. Ἐναντίον.

ΣΩ. Ἀγαθὸν ἄρα τὸ κέρδος.

ΕΤ. Ναί.

ΣΩ. Τοὺς οὖν τὸ ἀγαθὸν φιλοῦντας φιλοκερδεῖς καλεῖς.

ΕΤ. Ἔοικεν.

Β ΣΩ. Οὐ μανικὸς γε, ὃ ἐταίρε, λέγεις τοὺς φιλοκερδεῖς. Ἄλλὰ οὐ αὐτὸς πότερον φιλεῖς ὃ ἂν ἀγαθὸν ἦ, ἢ τὸ φιλεῖς;

ΕΤ. Ἔγωγε.

ΣΩ. Ἔστι δέ τι ἀγαθὸν, ὃ οὐ φιλεῖς, ἀλλὰ κακόν;

ΕΤ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Ἄλλὰ πάντα τὰ ἀγαθὰ ἴσως φιλεῖς.

ΕΤ. Ναί.

ΣΩ. Ἐροῦ δὴ καὶ ἐμέ, εἰ οὐ καὶ ἐγὼ ὁμολογήσω γὰρ καὶ ἐγὼ σοὶ φιλεῖν τὰ ἀγαθὰ. Ἄλλὰ πρὸς ἐμοὶ καὶ σοὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι ἅπαντες οὐ δοκοῦσι σοὶ τὰγαθὰ φιλεῖν, τὰ δὲ κακὰ μισεῖν;

ΕΤ. Ἔμοιγε φαίνεται.

ΣΩ. Τὸ δὲ κέρδος ἀγαθὸν ὁμολογήσαμεν;

ΕΤ. Ναί.

ΣΩ. Πάντες αὖ φιλοκερδεῖς φαίνονται τοῦτον τὸν τρόπον· ὃν δὲ τὸ πρότερον ἐλέγομεν, οὐδεὶς ἦν φιλοκερδής.

Πότερω οὖν ἂν τις τῶ λόγῳ χαρῶμενος οὐκ ἂν ἔξαμαρτάνοι;

ΕΤ. Εἴ τις, ὃ Σώκρατες, οἶμαι, δευθῶς λαμβάνοι τὸν φιλοκερδῆ. Ὅρθῶς δ' ἐστὶ τοῦτον ηγεῖσθαι φιλοκερδῆ, ὃς ἂν οπουδάξῃ ἐπὶ τοῖσι καὶ ἀξίῳ κερδαίνειν ἀπ' αὐτῶν, ἀφ' ὧν οἱ χρηστοὶ οὐ τολμῶσι κερδαίνειν.

ΣΩ. Ἄλλ' ὀρθῶς, ὃ γλυκύνετε, τὸ κερδαίνειν ἄρα ὁμολογήσαμεν εἶναι ὠφελίοντα.

ΕΤ. Τί οὖν δὴ τοῦτο;

ΣΩ. Ὅτι καὶ τότε ἀντιφ' ὁμολογήσαμεν, βούλεσθαι τὰ ἀγαθὰ πάντας καὶ ἀεὶ.

ΕΤ. Ναί.

Σ.— Τὸ δὲ κέρδος εἶναι τὸ ἀντίθετον τῆς ζημίας.

Φ.— Τὸ ἀντίθετον.

Σ.— Εἶναι λοιπὸν ἀγαθὸν πρᾶγμα τὸ κέρδος.

Φ.— Ναί.

Σ.— Ἄρα λοιπὸν ἐνομάζομεν φιλοκερδεῖς ἐκείνους ποὺ ἀγαποῦν τὸ ἀγαθόν.

Φ.— Ἔτσι φαίνεται.

Σ.— Δὲν τοὺς λές τρελλοὺς βέβαια, φίλε μου, τοὺς φιλοκερδεῖς, ἀλλὰ σὺ ἀγαπᾷς ὅτι εἶναι ἀγαθὸν ἢ δὲν τὸ ἀγαπᾷς;

Φ.— Τὸ ἀγαπῶ.

Σ.— Ὑπάρχει δὲ κανένα πρᾶγμα ἀγαθὸν ποὺ δὲν τὸ ἀγαπᾷς ἢ κακὸν τὸ ὅπολον ἀγαπᾷς;

Φ.— Μὰ τὸν θεόν, ὄχι.

Σ.— Ὡστε ἀγαπᾷς ὅλα ἴσως τὰ ἀγαθὰ;

Φ.— Ναί.

Σ.— Ἐρωτήσῃς λοιπὸν καὶ ἐμέ ἂν δὲν συμφωνῶ· καὶ ἐγὼ σ' αὐτὸ τὸ σημεῖον· γιατί καὶ ἐγὼ θὰ παραδεχθῶ ὅτι ἀγαπῶ τὰ ἀγαθὰ. Ἀλλὰ ἔχει μόνον ἐγὼ καὶ σὺ, ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι δὲν νομίζεις ὅτι ἀγαποῦν τὰ ἀγαθὰ, μισοῦν δὲ τὰ κακὰ;

Φ.— Ἔτσι νομίζω πράγματι.

Σ.— Παρεδέχθημεν ὅμως ὅτι τὸ κέρδος εἶναι ἀγαθόν;

Φ.— Ναί.

Σ.— Πάλι παρουσιάζονται ὅλοι οἱ ἄνθρωποι φιλοκερδεῖς ἐξ αὐτῆς τῆς πλευρᾶς. ἐνῶ ἐκ τῆς ἄλλης πλευρᾶς, ποὺ εἴπαμε πρωτίτερα, κανέναν δὲν ἤτο φιλοκερδῆς. Ποῖαν λοιπὸν ἀποφιν πρέπει νὰ δεχθῆῖ κανεὶς γιὰ νὰ εἶναι μέσα εἰς τὸ σωστό;

Φ.— Νομίζω, Σωκράτη, ὅτι πρὸς τοῦτο πρέπει κανεὶς νὰ ἔχη ἀκριβῆ ἰδέαν τί ἐστὶ φιλοκερδῆς· εἶναι δηλ. ἐκεῖνος ὅστις ἐνδιαφέρεται καὶ ἔχει τὴν ἀξίωσιν νὰ κερδίῃ ἀπὸ πράγματα ποὺ οἱ τίμοι ἄνθρωποι δὲν τολμοῦν νὰ σκεφθοῦν διόλου.

Σ.— Μὰ βλέπεις, φίλιτάτε μου, τώρα μόνις πρὸ ὀλίγου παρεδέχθημεν ὅτι κερδίῃ ἴσον ὠφελούμαι.

Φ.— Καὶ τί μὲ τοῦτο;

Σ.— Ὅτι παρεδέχθημεν ἀκόμη ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐπιθυμοῦν πάντοτε τὰ ἀγαθὰ.

Φ.— Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ οἱ ἀγαθοὶ πάντα τὰ κέρδη βούλονται
ἔχειν, εἴπερ ἀγαθὰ γέ ἐστιν.

ΕΤ. Οὐκ ἀφ' ὧν γε μέλλουσιν, ὦ Σώκρατες, βλαβή-
σεσθαι τῶν κερδῶν.

ΣΩ. Βλαβήσεσθαι δὲ λέγεις ζημιώσεσθαι ἢ ἄλλο τι ;

ΕΤ. Οὐκ, ἀλλὰ ζημιώσεσθαι λέγω.

ΣΩ. Ὑπὸ τοῦ κέρδους οὖν ζημιοῦνται ἢ ὑπὸ τῆς ζη-
μίας ἄνθρωποι ;

ΕΤ. Ὑπὸ ἀμφοτέρων· καὶ γὰρ ὑπὸ τῆς ζημίας ζημι-
οῦνται καὶ ὑπὸ τοῦ κέρδους τοῦ πονηροῦ.

ΣΩ. Ἡ δοκεῖ οὖν ἰσι σοι χρηστὸν καὶ ἀγαθὸν πρᾶγμα
πονηρὸν εἶναι ;

ΕΤ. Οὐκ ἔμοιγε.

228 ΣΩ. Οὐκοῦν ὠμολογήσαμεν ὀλίγον πρότερον τὸ κέρδος
τῆ ζημιά κακῶ ὄντι ἐναντίον εἶναι ;

ΕΤ. Φημί.

ΣΩ. Ἐναντίον δὲ ὃν κακῶ ἀγαθὸν εἶναι ;

ΕΤ. Ὁμολογήσαμεν γάρ.

ΣΩ. Ὅρθῶς οὖν, ἐπιχειροῖς με ἐξαπατᾶν, ἐπιτήδες ἐναν-
τία λέγων ὡς ἄρτι ὠμολογήσαμεν

ΕΤ. Οὐ μὰ Δία, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ τὸνναντίον σὺ με
ἐξαπατᾷς καὶ οὐκ οἶδα ὅπη ἐν τοῖς λόγοις ἄνω καὶ κάτω
στρέφεις.

Β ΣΩ. Εὐφήμεῖ· οὐ μὲν' ἂν καλῶς ποιόην, οὐ πειθό-
μενος ἀνδρὶ ἀγαθῶ καὶ σοφῶ.

ΕΤ. Τίτιν τούτῳ ; Καὶ τί μάλιστα ;

ΣΩ. Πολίτη μὲν ἐμῶν τε καὶ σῶν, Πεισιστράτου δὲ νιεῖ
τοῦ ἐκ Φιλαϊδῶν, Ἰππάρχῳ, δε τῶν Πεισιστράτου παιδῶν
ἦν πρεσβύτατος καὶ σοφώτατος, δε ἄλλα τε πολλὰ καὶ καλὰ
ἔργα σοφίας ἀπεδείξατο, καὶ τὰ Ὀμήρου ἔπη πρῶτος ἐκό-
μισεν εἰς τὴν γῆν ταυτηνί, καὶ ἠνάγκασε τοὺς ῥαψωδοὺς
Παναθηναίους ἐξ ὑπολήψεως ἐφετῆς αὐτὰ διέναι, ὥσπερ
C νῦν εἰ οἶδε ποιοῦσι· καὶ ἐπ' Ἀνακρόντα τὸν Τῆϊον πεντη-

Σ.—Ἄλλὰ τότε καὶ οἱ καλοὶ ἄνθρωποι ἐπιθυμοῦν νὰ
ἔχουν ἅλα τὰ εἶδη τοῦ κέρδους, ἀφοῦ βέβαια εἶναι ἀγαθὰ.

Φ.—Ὅχι, Σωκράτη. Δὲν θέλουν νὰ ἔχουν ἕκτενα τὰ εἶδη
τοῦ κέρδους, ἀπὸ τὰ ὅποια μέλλουν νὰ ἔχουν βλάβην.

Σ.—Τί ἐνοεῖς λέγων νὰ ἔχουν βλάβην ; Ἐνοεῖς νὰ
ἔχουν ζημίαν ἢ ἄλλο τι ;

Φ.—Αὐτὸ ἀκριβῶς ἐνοεῶ, νὰ ἔχουν ζημίαν.

Σ.—Ὑπὸ τοῦ κέρδους λοιπὸν ζημιοῦνται οἱ ἄνθρωποι ἢ
ὕπὸ τῆς ζημίας ;

Φ.—Καὶ ἀπὸ τὰ δύο ζημιῶνονται οἱ ἄνθρωποι· διότι
καὶ ἀπὸ τὴν ζημίαν ζημιῶνονται οἱ ἄνθρωποι καὶ ἀπὸ τὸ
κέρδος τὸ αἰσχρὸν.

Σ.—Μήπως νομίζεις ὅτι ὑπάρχει κανένα πρᾶγμα τί-
μο καὶ καλὸ ποῦ νὰ εἶναι κακό ;

Φ.—Ὅχι προφανῶς.

Σ.—Δὲν παρεδέχθημεν λοιπὸν τώρα πρὸ ὀλίγου ὅτι
τὸ κέρδος εἶναι τὸ ἀντίθετον τῆς ζημίας, ἢ ὅποια εἶναι κατὰ τι
κακὸν ;

Φ.—Παρεδέχθημεν.

Σ.—Ἄρα ἀφοῦ τὸ κέρδος εἶναι ἀντίθετον τοῦ κακοῦ,
εἶναι ἀγαθόν.

Φ.—Καὶ αὐτὸ τὸ παρεδέχθημεν βέβαια.

Σ.—Βλέπεις λοιπὸν ! Θέλεις νὰ μὲ γελάσης, λέγοντας
ἐξ ἐπιτήδης τὰ ἀντίθετα ἀπὸ δε, τι παρεδέχθημεν.

Φ.—Ὅχι μὰ τὸ θεό, Σωκράτη. Ἀντιθέτως, σὺ μὲ κο-
ροιδεύεις καὶ ἀναποδογυρίζεις πράγματα καὶ λόγους, δὲν ξέρω
ποῦ καὶ πῶς.

Σ.—Σὲ καλὸ σου, φίλε μου ! Δὲν θὰ ἔκανα ὁμως καλὰ,
ἐὰν δὲν ἠκολούθουν τὴν γνώμην κάποιου ἀνθρώπου καλοῦ
καὶ σοφοῦ.

Φ.—Ποῖός εἶναι αὐτός ; Καὶ σὲ τί πρᾶγμα τὸν ἀκο-
λουθεῖς ;

Σ.—Ἐνας πατριώτης μας, ὁ Ἰππάρχος ἀπὸ τοὺς Φι-
λαίδης, ὁ γυιὸς τοῦ Πεισιστράτου, ὁ μεγαλύτερος καὶ σοφώ-
τατος ἀπὸ τοὺς γυιούς του, ὁ ὅποιος καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ
ὄρατα ἔργα σοφίας ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ, καὶ ἐπὶ πλέον πρῶτος
αὐτὸς ἔφερε τὰ ποιήματα τοῦ Ὀμήρου σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν
χώραν καὶ ὑπεχρέωσε τοὺς ἀπαγγέλλοντας αὐτὰ ραψωδοὺς
νὰ τὰ διεξέρχωνται κατὰ τὰ Παναθηναία ἐν συνεχείᾳ ὁ εἰς
κατόπιν τοῦ ἄλλου, ὅπως καὶ τώρα ἀκόμη αὐτοὶ κέρμουν·
ἔστειλεν ἀκόμη ἕνα πλοῖον καὶ ἔφερεν εἰς τὴν πόλιν μας

κόντορον στείλας ἐκόμισεν εἰς τὴν πόλιν· Σιμωνίδην δὲ τὸν
 Κεῖον δὲ περὶ αὐτὸν εἶχε, μεγάλους μισθοὺς καὶ δώροισ
 πείθων· ταῦτα δ' ἐποίησε βουλόμενος παιδεύειν τοὺς πολίτας,
 ἵνα ὡς βελτίστοιων ὄντων αὐτῶν ἄρχοι, οὐκ οἰόμενος δεῖν
 οὐδενὶ σοφίας φθονεῖν, ἅτε ὢν καλὸς τε καγαθός. Ἐπειδὴ
 δὲ αὐτῷ οἱ περὶ τὸ ἅπτον τῶν πολιτῶν πεπαιδευμένοι ἦσαν
 D καὶ ἐθαύμαζον αὐτὸν ἐπὶ σοφίᾳ, ἐπιβουλευόντων αὐτὸν ἐν
 τοῖς ἀγροῖς παιδεύσαι ἐσηγοῦν αὐτοῖς Ἑρμᾶς ἡκάτῃ τὰς
 δόδους ἐν μέσῳ τοῦ ἄστεως καὶ τῶν δῆμων ἐκάστων, κάπει-
 τα τῆς σοφίας τῆς αὐτοῦ, ἦν τ' ἔμαθε καὶ ἦν αὐτὸς ἐξεῦθεν,
 ἐκλεξάμενος ἢ ἡγεῖτο σοφώτατα εἶναι, ταῦτα αὐτὸς ἐντιέναις
 εἰς ἐλεγείων αὐτοῦ ποιήματα καὶ ἐπιδηγήματα τῆς σοφίας
 E ἐπέγραψεν, ἵνα πρῶτον μὲν τὰ ἐν Δελφοῖς γράμματα τὰ
 σοφὰ ταῦτα μὴ θαναμάζοιεν οἱ πολῖται αὐτοῦ, τό τε Γυνῶθι
 σαυτὸν καὶ τὸ Μηδὲν ἄγαν καὶ τὰλλα τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ τὰ
 Ἰππάρχου δῆματα μᾶλλον σοφὰ ἡγοῦντο, ἔπειτα παριόντες
 ἄνω καὶ κάτω καὶ ἀνάγιγνώσκοντες καὶ γεῦμα λαμβάνοντες
 αὐτοῦ τῆς σοφίας φοιτῶν ἐκ τῶν ἀγρῶν καὶ ἐπὶ τὰ λοιπὰ
 παιδευθησόμενοι. Ἐστὸν δὲ δόσω τῶπιγράμματα· ἐν μὲν
 229 τοῖς ἐπ' ἀριστερὰ τοῦ Ἑρμού ἐκάστω ἐπιγγραφαί τε λέγων
 ὁ Ἑρμῆς, ὅτι ἐν μέσῳ τοῦ ἄστεως καὶ τοῦ δῆμου ἔστηκεν,
 ἐν δὲ τοῖς ἐπὶ δεξιὰ

μνήμα τόδ' Ἰππάρχου· στείχε δίκαια φρονῶν
 φησίν. Ἔσσι δὲ τῶν ποιημάτων καὶ ἄλλα ἐν ἄλλοις Ἑρμῆαις
 πολλὰ καὶ καλὰ ἐπιγγραμμένα· ἔστι δὲ δὴ καὶ τοῦτο ἐπὶ
 τῇ Στειριακῇ ὁδῷ, ἐν ᾧ λέγει

B μνήμα τόδ' Ἰππάρχου· μὴ φίλον ἔξαπατά.

Ἐγὼ οὖν σὲ ἐμοὶ δοῦνα φίλον οὐ δῆπου τολμῶν ἂν ἔξαπα-
 τῆν καὶ ἐκείνῳ τοιοῦτῳ ἂν ἀπιστεῖν, οὐ καὶ ἀποθανόντος
 τρίτα εἴη ἐτυραννεύθησαν Ἀθηναῖοι ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
 Ἰππίου, καὶ πάντων ἂν τῶν παλαιῶν ἤκουσας, ὅτι ταῦτα

τὸν Ἀνακρέοντα ἀπὸ τῆν Τέω· τὸν δὲ Σιμωνίδην ἀπὸ τῆν
 Κεῖον εἶχε πάντοτε μαζῆ τοῦ, καλοπιάνων αὐτὸν μὲ πολλὰ
 χρήματα καὶ δῶρα. Αὐτὰ βλα τὰ ἔκαμεν θέλοντας νὰ μορ-
 φώνη τοὺς συμπολίτας του, γιὰ νὰ διοικῆ ἀνθρώπους ποὺ νὰ
 εἶναι ὅσον τὸ δυνατὸν ἀριστοί, μὲ τὴν πεποιθήσειν ὅτι δὲν
 πρέπει ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ φθονῆ κανεὶς τοὺς ἄλλους γιὰ νὰ μὴ
 μορφωθοῦν καὶ αὐτοί, ἄφου καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἦταν ὄρατος
 καὶ εὐγενικός. Ἀφοῦ λοιπὸν κατώρθωσε νὰ μορφώσῃ καλὰ
 τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως· καὶ τὸν ἐθαύμαζον αὐτοῖ γιὰ
 τὴν μόρφωσίν του, συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ ἐκπαιδεύσῃ καὶ
 τοὺς χωρικούς. Διὰ τοῦτο εἰς πολλὰ μέρη τῆς πόλεως καὶ
 τῶν διαφόρων χωρίων ἔστησε προτομάς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ
 ἐπάνω εἰς αὐτάς γραψεν εἰς στίχους, κατ' ἐκλογὴν καὶ ἐκ
 τῆς ἱδικῆς του πείρας καὶ ἐκ τῆς τῶν ἄλλων, ὅσα γνωμικὰ
 ἐνόμιζε ὅτι εἶναι τὰ σοφώτατα, πρῶτον μὲν γιὰ νὰ μὴ θαυ-
 μάζουν οἱ ἄνθρωποι μόνον τὰ ὅσα εἶναι γραμμένα, σοφὰ
 ἀλήθεια πράγματα, στοὺς Δελφοὺς, ἔπως λ.χ. τὸ Γυνῶθι σαυ-
 τὸν (μὴ ἔχῃς ἀνοήτως μεγάλην καὶ ὑψηλὴν ἰδέαν γιὰ τὴν
 προσωπικότητά σου), τὸ Μηδὲν ἄγαν (μὴν εἶσαι ὑπερβλι-
 κὸς σὲ τίποτε) καὶ κατὰ ἄλλα τέτοια, ἀλλὰ νὰ νομίζουσ περὶ
 σοφώτερα τὰ ἱδικὰ του γνωμικὰ, καὶ ἔπειτα καθὼς θὰ πη-
 γαίνουσ οἱ ἄνθρωποι ἐδῶ κι' ἐκεῖ στίς δουλειὰς τους καὶ
 πολλάκις θὰ περνοῦν ἴπλα εἰς τὰ ἀγάλματα αὐτὰ καὶ θὰ
 διαβάξουσ τὰ σοφὰ γνωμικὰ καὶ λαμβάνοντες μίαν ἰδέαν τῆς
 ἱδικῆς του σοφίας θὰ ἔρχωνται ἀπὸ τὴν ἐσοχίην νὰ ἐκπι-
 δευθοῦν καὶ εἰς ὅτι ἄλλο τοὺς μένει ἀκόμη νὰ μάθουσ. Εἴ-
 ναι δὲ ὅσα τὰ ἐπιγράμματα τού· τὸ μὲν ἕνα εἶναι γραμμέ-
 νον εἰς τὰ ἀριστερὰ κάθε ἀγάλματος τοῦ Ἑρμῆ, ὁ ὁποῖος
 λέγει ὅτι στέκει εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως ἢ τοῦ χωριοῦ, δε-
 ξιά δὲ λέγει :

Μνημεῖον τοῦ Ἰππάρχου· βιάδιζε σκεπτόμενος δίκαια.

Ἄλλου, σὲ ἄλλες στήλες, εἶναι γραμμένοι ἄλλοι στίχοι,
 ὄρατοι καὶ ἀξιόλογοι· λ.χ. στὸ δρόμο ποὺ πάει στὴ Στει-
 ρία, λέει :

Μνημεῖον τοῦ Ἰππάρχου· μὴ ἀπατάς ποτὲ τὸν φίλον σου.

Πῶς λοιπὸν ἐγὼ θὰ ἐτολμούσα νὰ σὲ γελάσω ἐσένα τὸν
 φίλον μου καὶ νὰ ἀκούσω τὴν συμβουλήν ἐκείνου, ποὺ ὅταν
 ἀπέθανε, οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τρία εἴη ὑπέστησαν πράγματι τυ-
 ραννικὴν διοίκησιν ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν του Ἰππίαν καὶ θὰ τὸ
 ἀκούσας βέβαια τοῦτο ἀπὸ ἑλους τοὺς γεροντοτέρους, ἐνῶ

μόνον τὰ ἐτη τυραννίς ἐγένετο ἐν Ἀθήναις, τὸν δ' ἄλλον χρόνον ἐγγύς τι ἕξων Ἀθηναῖοι ὥσπερ ἐπὶ Κρόνου βασιλεύοντος. Λέγεται δὲ ὑπὸ τῶν χαριεστέρων ἀνθρώπων καὶ C ὁ θάνατος αὐτοῦ γενέσθαι οὐ δι' ἢ οἱ πολλοὶ φήθησαν, διὰ τὴν τῆς ἀδελφῆς ἀτιμίαν τῆς κανηφορίας, ἐπεὶ τοῦτο γε εὐθες, ἀλλὰ τὸν μὲν Ἀρμόδιον γερονέαι παιδικὰ τοῦ Ἀριστογείτονος καὶ πεπαιδευθῆαι ὑπ' ἐκείνου. Μέγα δ' ἐφρόνει ἄρα καὶ ὁ Ἀριστογείτων ἐπὶ τῷ παιδεύσει ἀνθρώπου, καὶ ἀνταγωνιστῆν ἡγεῖτο εἶναι τὸν Ἰππαρχον. D Ἐκείνῳ δὲ τῷ χρόνῳ αὐτὸν τὸν Ἀρμόδιον τυγχάνειν ἐρῶντά τιος τῶν νέων τε καὶ καλῶν καὶ γενναίων τῶν τότε· καὶ λέγουσι τοῦνομα αὐτοῦ, ἐγὼ δὲ οὐ μέμνημαι· τὸν οὖν νεανίσκον τοῦτον τίως μὲν θιμμάζειν τὸν τε Ἀρμόδιον καὶ τὸν Ἀριστογείτονα ὡς σοφοῖς, ἐπειὶ συγγενόμενον τῷ Ἰππαρχῳ καταφρονῆσαι ἐκείνου, καὶ τοὺς περιλαβήσαντας ταύτην τῆ ἀτιμίᾳ οὕτως ἀτοκίταινα τὸν Ἰππαρχον.

ET. Κινδυνεύεις τοίνυν, ὦ Σώκρατες, ἢ οὐ φίλον με ἡγεῖσθαι ἢ, εἰ ἡγεῖ φίλον, οὐ πείθεσθαι Ἰππαρχῳ. Ἐγὼ E γὰρ ὅπως οὐδ' ἐμὲ ἐξαπατῆς. οὐκ οἶδ' ὄντινα μέντοι τρέπον ἐν τοῖς λόγοις, οὐ δέναμαι πεσθῆναι.

ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν καὶ ὅσπερ πετιένον ἐθέλω σοι ἐν τοῖς λόγοις ἀναθῆσθαι ὅ τι βούλει τῶν εἰρημίων, ἵνα μὴ οἷη ἐξαπατῆσθαι. Πόντηρον γὰρ τοῦτο σοι ἀναθῆναι, ὡς οὐχὶ τῶν ἀγαθῶν πάντες ἐπιθυνοῦσιν ἀνθρώπων;

ET. Μὴ μοί γε.

ΣΩ. Ἀλλ' ὡς τὸ ζημιοῦσθαι καὶ ἢ ζημία οὐ κακόν;

ET. Μὴ μοί γε.

ΣΩ. Ἀλλ' ὡς οὐ τῆ ζημίᾳ καὶ τῷ ζημιουῖσθαι τὸ κέρδος καὶ τὸ κερδαίνειν ἐναντίον;

230 ET. Μηδὲ τοῦτο.

ΣΩ. Ἀλλ' ὡς ἐναντίον ὃν τῷ κακῷ οὐκ ἀγαθόν ἐστι τὸ κερδαίνειν;

ET. Οὔτι πᾶν γε τοῦτο μοι ἀνάθου.

κατὰ τὸν ἄλλον χρόνον οἱ Ἀθηναῖοι ἕξων βίον ὅπως ἐπὶ τοῦ κροσσοῦ αἰώνος. Λέγεται δὲ ἀπὸ τούτων πρὸ μορφομένων εἶ τι καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ (τοῦ Ἰππαρχοῦ) δὲν ἔγινε ὅπως νομίζει ὁ πολὺς κόσμος, ἐπειδὴ δηλ. ὁ Ἰππαρχος προσέβαλε τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ἀρμόδιου (μὴ ἐπιτρέψας εἰς αὐτὴν νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν πομπὴν τῶν κανηφόρων εἰς τὰ Παναθήναια), διότι αὐτὴ ἢ αἰτία μοῦ φαίνεται κουτῆ. Ἄλλη εἶναι ἢ αἰτία. Ὁ Ἀριστογείτων δηλ. ἦτο ἔραστος τοῦ Ἀρμόδιου, ὅστις εἶχε ἐκπαιδευθῆ ἀπὸ ἐκείνου, ποῦ τὸ εἶχε μέγα καύχημα εἶτι ἀνέθρεψεν ἕναν ἀνθρώπον, καὶ ἐνόμιζεν ἀνταγωνιστῆν του τὸν Ἰππαρχον. Κατ' ἐκείνον δὲ τὸν χρόνον ἔτυχε καὶ ὁ Ἀρμόδιος νὰ ἀγαπᾷ κάποιον ἀπὸ τούτων νέους τῆς ἐποχῆς του, ὧρατον καὶ εὐγενῆ, τοῦ ὁποῖου τὸ ὄνομα τὸ ἦξερα ἀλλὰ τᾶρα τὸ ἐξέχασα. Αὐτὸς λοιπὸν ὁ νεαρὸς ἐνθ' ἑως τότε ἐθαύμαζε τὸν Ἀρμόδιον καὶ τὸν Ἀριστογείτονα ὡς σοφοῦς, ἔπειτα ἤρχισε νὰ συχνάσῃ καὶ τὸν Ἰππαρχον καὶ τοὺς περιεφρόνησεν αὐτοὺς καὶ αὐτοί, φέροντες βαρύτατα τὸν ἐξευτελισμὸν αὐτῶν, ἐφρόνευσαν τὸν Ἰππαρχον.

Φ.— Διατρέχεις τὸν κίνδυνον, Σωκράτη, ἢ νὰ μὴ με νομίζῃς φίλον σου, ἢ ἂν με νομίζῃς φίλον σου, νὰ μὴ πείθεσαι στὰ παραγγέλματα τοῦ Ἰππαρχοῦ. Γιατὶ ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ πείσω τὸν ἑαυτὸν μου εἶτι δὲν με γελᾷς εἰς τὴν συζήτησιν χωρὶς νὰ καταλαβαίνω πῶς γίνεται αὐτὸ τὸ πρᾶγμα.

Σ.— Τότε θὰ κάμω ὅπως στὰ ζῆρια, θὰ ὑποχωρήσω, εἰς ὅποιον σημεῖον τῆς συζήτησεως θέλεις ἀπὸ ὅσα εἴπαμε, γιὰ νὰ μὴ νομίζῃς εἶτι σὲ γελᾷ. Μήπως λοιπὸν θέλεις νὰ ὑποχωρήσω εἰς τὸ εἶτι θλοι οἱ ἄνθρωποι δὲν ἐπιθυμοῦν τὰ ἀγαθὰ;

Φ.— Ὅχι· βέβαια.

Σ.— Μήπως εἰς τὸ εἶτι δὲν εἶναι κακὸ πρᾶγμα ἢ ζημία καὶ τὸ νὰ ζημιώνεται κανεὶς;

Φ.— Οὔτε σ' αὐτό.

Σ.— Μήπως εἰς τὸ εἶτι τὸ κέρδος καὶ τὸ νὰ κερδίῃ κανεὶς εἶναι ἐναντία εἰς τὴν ζημίαν καὶ εἰς τὸ νὰ ζημιώνεται κανεὶς;

Φ.— Οὔτε καὶ σ' αὐτό.

Σ.— Μήπως εἰς τὸ εἶτι δὲν εἶναι ὄρατο πρᾶγμα νὰ κερδίῃ κανεὶς ἀφοῦ εἶναι ἀντίθετον εἰς τὸ κακόν;

Φ.— Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖον ὅς συζητήσωμεν λιγάκι.

ΣΩ. Δοκεῖ ἄρα σοι, ὡς δοικε, τοῦ κέρδους τὸ μὲν τι ἀγαθὸν εἶναι, τὸ δὲ τι κακόν.

ΕΤ. Ἐμοιγε.

ΣΩ. Ἀνατίθεται τοίνυν σοι τοῦτο· ἔστω γὰρ ἡ κέρδος τι ἀγαθὸν καὶ ἕτερον κέρδος τι κακόν· κέρδος δὲ γε οὐδὲν μᾶλλον ἔστιν αὐτῶν τὸ ἀγαθὸν ἢ τὸ κακόν· ἢ γὰρ;

ΕΤ. Πῶς με ἔρωτᾷς;

ΣΩ. Ἐγὼ φράσω. Σίτιον ἔστιν ἀγαθὸν τε καὶ κακόν;

ΕΤ. Ναί.

ΣΩ. Ἄρ' οὖν μᾶλλον τι αὐτῶν ἔστι τὸ ἕτερον τοῦ ἐτέρου οὐτίον, ἢ ὁμοίως τοῦτο γε, οὐτία, ἔστιν ἀμφοτέρω καὶ ταύτη γε οὐδὲν διαφέρει τὸ ἕτερον τοῦ ἐτέρου, κατὰ τὸ σίτιον εἶναι, ἀλλὰ ἢ τὸ μὲν αὐτῶν ἀγαθόν, τὸ δὲ κακόν;

ΕΤ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ποτὸν καὶ τᾶλλα πάντα, ὅσα τῶν ὄντων ταυτὰ ὄντα τὰ μὲν πέπονθεν ἀγαθὰ εἶναι, τὰ δὲ κακὰ, οὐδὲν ἐκείνη γε διαφέρει τὸ ἕτερον τοῦ ἐτέρου, ἢ τὸ αὐτὸ ἔστιν; Ὡσπερ ἄνθρωπος δῆπου ὁ μὲν χρηστὸς ἔστιν, ὁ δὲ πονηρός.

ΕΤ. Ναί.

ΣΩ. Ἄλλ' ἄνθρωπός γε, οἶμαι, οὐδέτερος οὐδέτερον οὔτε μᾶλλον οὔτε ἥτιόν ἔστιν, οὔτε ὁ χρηστὸς τοῦ πονηροῦ οὔτε ὁ πονηρός τοῦ χρηστοῦ.

ΕΤ. Ἀληθῆ λέγεις.

ΣΩ. Οὐκοῦν οὕτω καὶ περὶ τοῦ κέρδους διανοώμεθα, ὡς κέρδος γε ὁμοίως ἔστι καὶ τὸ πονηρὸν καὶ τὸ χρηστόν.

ΕΤ. Ἀνάγκη.

ΣΩ. Οὐδὲν ἄρα μᾶλλον κερδαίνει ὁ τὸ χρηστὸν κέρδος ἔχων ἢ τὸ πονηρὸν· οὐκ οὖν μᾶλλον γε κέρδος φαίνεται οὐδέτερον ὄν, ὡς ὁμολογοῦμεν.

ΕΤ. Ναί.

ΣΩ. Οὐδέτερω γὰρ αὐτῶν οὔτε τὸ μᾶλλον οὔτε τὸ ἥτιον πρόσσειν.

Σ.— Καθὼς φαίνεται, νομίζεις ὅτι ὑπάρχουν εἶδη τινὰ κέρδους ἀγαθὰ, μερικὰ δὲ ἄλλα κακὰ.

Φ.— Ἔτσι νομίζω.

Σ.— Ἰσοχωρῶ λοιπὸν εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον· ἔστω λοιπὸν, ἄς δεχθῶμεν κάποιον κέρδος ἀγαθὸν καὶ κάποιον ἄλλο κέρδος κακόν· κέρδος ὅμως εἶναι ἐπίσης τὸ ἓνα ὅπως καὶ τὸ ἄλλο. Δὲν εἶναι ἔτσι;

Φ.— Πῶς με ἔρωτᾷς; Δὲν ἐνόησα τὴν ἐρώτησίν σου.

Σ.— Θὰ σοῦ ἐξηγήσω. Ὑπάρχει τροφή καὶ καλὴ καὶ κακὴ;

Φ.— Ναί.

Σ.— Μήπως τὸ ἐν ἀπὸ αὐτὰ τὰ εἶδη εἶναι περισσότερον τροφή ἀπὸ τὸ ἄλλο, ἢ καὶ τὰ δύο εἶδη εἶναι ἐπίσης τροφή καὶ ἐπομένως τὰ δύο αὐτὰ εἶδη δὲν διαφέρουν μεταξὺ των κατὰ τοῦτο, κατὰ τὸ ὅτι εἶναι τροφή καὶ τὰ δύο, ἀλλὰ διαφέρουν εἰς τοῦτο μόνον ὅτι τὸ μὲν ἓνα εἶναι καλὴ τροφή, τὸ δὲ ἄλλο κακὴ;

Φ.— Ναί.

Σ.— Ἐπομένως καὶ τὰ ποτὰ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα πράγματα, ὅσα ἐνὼ εἶναι τὰ ἴδια, συμβαίνει ὅμως ὥστε ἄλλα μὲν ἐξ αὐτῶν νὰ εἶναι καλὰ, ἄλλα δὲ κακὰ, κατ' οὐδὲν διαφέρει μεταξὺ των ὡς πρὸς τοῦτο τὸ ζημεῖον, ὅτι εἶναι τὰ ἴδια πράγματα; Ὅπως λ.χ. ὁ ἄνθρωπος βέβαια, ἄλλος εἶναι καλὸς καὶ ἄλλος κακός.

Φ.— Ναί.

Σ.— Καὶ τὰ δύο ἕκαστα αὐτὰ εἶδη τῶν ἀνθρώπων εἶναι ἐπίσης ἄνθρωποι· καὶ δὲν μπορούμε νὰ ποῦμε ὅτι τὸ ἓνα εἶδος τῶν ἀνθρώπων εἶναι περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον ἀνθρώπων ἀπὸ τὸ ἄλλο εἶδος, οὔτε ὁ καλὸς ἀπὸ τὸν κακόν, οὔτε ὁ κακὸς ἀπὸ τὸν καλόν.

Φ.— Σωστά λές.

Σ.— Λοιπὸν ἔτσι ἄς συλλογισθοῦμε καὶ γιὰ τὸ κέρδος ὅτι εἶναι ἐπίσης κέρδος καὶ τὸ τίμιον κέρδος καὶ τὸ αἰσχροῦν.

Φ.— Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τὸ δεχθῶ αὐτό.

Σ.— Ἄρα τίποτε δὲν κερδίζει κανεὶς ἐκ τοῦ τιμίου κέρδους περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι κερδίζει ἄλλος ἐκ τοῦ αἰσχροῦ κέρδους. Διότι καθὼς παρεδέχθημεν κανὲν ἐκ τῶν δύο κερδῶν δὲν εἶναι περισσότερον κέρδος ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Φ.— Ναί.

Σ.— Διότι εἰς κανὲν ἐξ αὐτῶν τῶν εἰδῶν δὲν ὑπάρχει τὸ προσὲν τοῦ περισσοτέρου ἢ τοῦ ὀλιγώτερου.

ΕΤ. Οὐ γὰρ δὴ.

ΣΩ. Τῷ δὴ τοιοῦτο πράγματι πῶς ἂν τις μᾶλλον ἢ ἦττον οἰοῖν ἂν ποιῶ ἢ πάροχι, ἢ μῆδέτερον τούτων προσείη;

ΕΤ. Ἄδύνατον.

ΣΩ. Ἐπειδὴ τοῖνον κέρδη μὲν ὁμοίως ἐστὶν ἀμφοτέρα καὶ κερδαλέα, τοῦτι δὴ δεῖ ἡμᾶς ἐπισκευασθαι, διὰ τί ποτε ἀμφοτέρα αὐτὰ κέρδος καλεῖς, τί ταυτὸν ἐν ἀμφοτέροις ὄρων; Ὡσπερ ἂν εἴ [2] σὺ με ἠρώτας τὰς νῦν δὴ, διὰ τί ποτε καὶ τὸ ἀγαθὸν οἰτίον καὶ τὸ κακὸν οἰτίον ὁμοίως ἀμφοτέρα αὐτὰ καλῶ, εἰπον ἂν οἱ, διότι ἀμφοτέρα ξηρὰ τροφή σώματός ἐστι, διὰ τοῦτο ἔγωγε· τοῦτο γὰρ εἶναι οἰτίον κἂν σὺ πον ἡμῖν ὁμολογοῖς. Ἡ γὰρ;

ΕΤ. Ἐγωγε.

ΣΩ. Καὶ περὶ ποτοῦ οὖν ὁ αὐτός ἂν τρόπος εἴη τῆς ἀποκρίσεως, ὅτι τῇ τοῦ σώματος ὑγρᾷ τροφῇ, ἕαν τε χρησθῆσθαι ἐάν τε πονηρὰ ἦ, τοῦτο τὸ δοσιμὸν ἐστι, ποτόν· καὶ τοῖς ἄλλοις ὡσαύτως. Πειρῶ οὖν καὶ οὐ ἐμὲ μμεῖσθαι οὕτως ἀποκρινόμενον. Τὸ χρηστὸν κέρδος καὶ τὸ πονηρὸν κέρδος κέρδος φησὶ ἀμφοτέρον εἶναι· τί τὸ αὐτὸ ἐν αὐτοῖς ὄρων, ὅτι δὴ καὶ τοῦτο κέρδος ἐστίν; Εἰ δ' αὖ μὴ αὐτὸς ἔχεις ἀποκρίνασθαι, ἀλλ' ἐμοῦ λέγοι τις ἀκόπει, ἄρα κέρδος λέγεις πᾶν κτήμα, ὃ ἂν τις κτήσῃται ἢ μὴδὲν ἀναλώσας, ἢ ἔλαττον ἀναλώσας πλεον λάβῃ;

ΕΤ. Ἐμοιγε δοκῶ τοῦτο καλεῖν κέρδος.

ΣΩ. Ἄρα καὶ τὰ τοιαῦτα λέγεις, ἕαν τις ἐπιταθείς, μὴ δὲν ἀναλώσας ἀλλ' εὐωχηθῆεις, νόσον κτήσῃται;

ΕΤ. Μὰ Δι' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Ὑγιαν δὲ κτησάμενος ἀπὸ ἐπιτάσεως κέρδος ἂν κτήσαιο ἢ ζημίαν;

ΕΤ. Κέρδος.

Φ.— Ὅχι βέβαια.

Σ.— Μὲ ἕνα λοιπὸν τέτοιο πρᾶγμα πῶς θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ κάμῃ κάτι ἢ νὰ πάθῃ κάτι, εἰς τὸ ὅποιον δὲν ὑπάρχει τίποτε περισσότερο ἢ ὀλιγώτερον εἰς τὸ ἀγαθὸν ἢ τὸ κακὸν εἶδος αὐτοῦ;

Φ.— Βέβαια, εἶναι ἀδύνατον νὰ κάμῃ κανεὶς τίποτε ἢ νὰ πάθῃ ἀπὸ ἕνα τέτοιο πρᾶγμα.

Σ.— Ἄφου λοιπὸν καὶ τὰ δύο εἶδη φέρουν κέρδος, καὶ μάλιστα καὶ μεγάλο κέρδος, τοῦτο τώρα πρέπει ἡμεῖς νὰ ἐξετάσωμεν, διατί ἀράγε καὶ τὰ δύο αὐτὰ εἶδη τὰ ὀνομάζεις κέρδος, τί κοινὸν γνώρισμα βλέπεις μεταξύ των; Νά, σὺν νὰ μὲ ἐρωτοῦσας σὺ τώρα ἐκεῖνον ποῦ σὲ ἠρώτησα ἐγὼ πρὸ ὀλίγου, γιατί ἀράγε καὶ τὴν καλὴν καὶ τὴν κακὴν τροφήν ἐπίσης καὶ τὰ δύο εἶδη τὰ ὀνομάζω τροφήν, θὰ σοῦ ἀπεκρινόμην, τὰ ὀνομάζω ἐπίσης τροφήν καὶ τὰ δύο εἶδη, διότι καὶ τὰ δύο εἶναι ξηρὰ τροφή τοῦ σώματος, γι' αὐτὰ τὰ ὀνομάζω καὶ τὰ δύο τροφήν, γιατί καὶ σὺ βέβαια ὁμολογεῖς αὐτὸ εἶναι ὁ ὀρισμὸς τῆς τροφῆς. Ἔτσι;

Φ.— Βεβαίως.

Σ.— Λοιπὸν καὶ διὰ τὸ ποτὸν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον θὰ σοῦ ἀπεκρινόμην, ὅτι εἰς τὴν ὑγρὰν τροφήν τοῦ σώματος, εἶτε καλὴ εἶναι εἶτε βλαβερὰ, αὐτὸ τὸ ὄνομα δίδομεν, ποτόν, καὶ εἰς τὰ ἄλλα τὸ ἴδιο. Πρὸσπάθησε λοιπὸν νὰ μμηθῆς ἐμὲ ἔτσι ποῦ ἀποκρίνομαι. Ἐὶ τίμιον κέρδος καὶ τὸ αἰσχρὸν κέρδος λέγεις καὶ τὰ δύο εἶδη ἐπίσης κέρδος, γιατί; Τί κοινὸν γνώρισμα βλέπεις σ' αὐτὰ, ὥστε συμπεραίνεις ὅτι καὶ τοῦτο εἶναι κέρδος καὶ τὸ ἄλλο εἶδος εἶναι πάλι κέρδος; Ἐὰν πάλιν δὲν ἡμπορεῖς σὺ νὰ ἀποκριθῆς, γιὰ πρόσεξε ποῦ θὰ σοῦ εἴπω ἐγὼ, ἀράγε ὀνομάζεις κέρδος κάθε ἀπόκτησιν ποῦ θὰ τὴν ἀπέκτα κανεὶς ἢ χωρὶς νὰ ἐξοδεύσῃ τίποτε ἢ ἐξοδεύσας μὲν κάτι, ὅμως ὀλιγώτερον ἀπὸ ὅτι θὰ λάβῃ;

Φ.— Βέβαια, νομίζω ὅτι αὐτὸ ὀνομάζω κέρδος.

Σ.— Μήπως ἀράγε ὀνομάζεις κέρδος καὶ τὸ ἐξῆς, λ.χ. ἕαν κανεὶς προσκληθῆσθαι σὲ τραπέζι καὶ γλεντήσῃ καὶ ἐπειτα ἀρπάξῃ καμμίαν ἀρρώστια;

Φ.— Μὰ τὸν θεό, ὅχι βέβαια.

Σ.— Ἄν ὅμως ἀπὸ ἕνα γλεντίου ἀποκτήσῃ κανεὶς υγεία, κέρδος θὰ εἶχε ἢ ζημίαν;

Φ.— Κέρδος.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα τοῦτο γ' ἐστὶ κέρδος, τὸ δτιοῦν κτήμα κτήσασθαι.

ΕΤ. Οὐ μέντοι.

ΣΩ. Πότερον οὐκ, ἐὰν κακόν; "Ἡ οὐδ' ἂν ἀγαθὸν δτιοῦν κτήσασθαι, οὐ κέρδος κτήσεται;

ΕΤ. Φαίνεται, ἐάν γε ἀγαθόν.

C ΣΩ. Ἐὰν δὲ κακόν, οὐ ζημίαν κτήσεται;

ΕΤ. Ἐμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Ὅρθῳ οὖν, ὡς πάλιν αὐ περιτρέχεις εἰς τὸ αὐτό; Τὸ μὲν κέρδος ἀγαθὸν φαίνεται, ἡ δὲ ζημία κακόν.

ΕΤ. Ἀπορῶ ἐγὼ γε ὅ τι εἶπω.

ΣΩ. Οὐκ ἀδίκως γε οὐ ἀπορῶν. Ἐτι γὰρ καὶ τόδε ἀπὸ κριναί· ἐάν τις ἐλαττον ἀναλώσας πλέον κτήσασθαι, φῆς κέρδος εἶναι;

ΕΤ. Οὐτε κακόν γε λέγω, ἀλλ' ἐὰν χροσίον ἢ ἀργύριον ἐλαττον ἀναλώσας πλέον λάβῃ.

ΣΩ. Καὶ ἐγὼ μέλλω τοῦτο εἰρησεῖσθαι. Φέρε γάρ, ἐάν τις χροσίον σταθμῶν ἤμιον ἀναλώσας διπλάσιον λάβῃ ἀργυρίου, κέρδος ἢ ζημίαν εἴληφεν;

ΕΤ. Ζημίαν δῆλον, ὃ Σόκράτης· ἀντὶ δωδεκαστασίον γὰρ διστάσιον αὐτῷ καθίσταται τὸ χροσίον.

ΣΩ. Καὶ μὴν πλέον γ' εἴληφεν· ἡ οὐ πλέον ἐστὶ τὸ διπλάσιον τοῦ ἡμίσεος;

ΕΤ. Οὐτε τῇ ἀξίᾳ γε ἀργύριον χροσίον.

ΣΩ. Δεῖ ἄρα, ὡς εἴκει, τῷ κέρδει τοῦτο προσεῖναι, τὴν ἀξίαν. Νῦν γοῦν τὸ μὲν ἀργύριον πλέον ὄν τοῦ χροσίον οὐ φῆς ἄξιον εἶναι, τὸ δὲ χροσίον ἐλαττον ὄν ἄξιον φῆς εἶναι.

E. ΕΤ. Σφόδρα· ἔχει γὰρ οὕτως.

ΣΩ. Τὸ μὲν ἄξιον ἄρα κεραλεόν ἐστίν, ἐάν τε σμικρὸν ἢ ἐάν τε μέγα, τὸ δὲ ἀνάξιον ἀκερδές.

ΕΤ. Ναί.

ΣΩ. Τὸ δὲ ἄξιον λέγεις ἄξιον εἶναι ἄλλο τι ἢ κερτῆσθαι;

Σ.— Ἄρα λοιπὸν κέρδος δὲν εἶναι τὸ νὰ ἀποκτήσῃ κανεὶς ὄτιδῆποτε.

Φ.— Ὅχι, διόλου.

Σ.— Γιὰ ποίαν ἐκ τῶν δύο περιπτώσεων λέγεις αὐτὸ τὸ ὄχι; Μόνον διὰ τὴν περίπτωσιν ἂν ἀποκτήσῃ τις κακόν, ἢ αὐτὴ ἂν ἀποκτήσῃ κανεὶς ὄτιδῆποτε καλὸ, οὔτε τότε θὰ ἐγγὺ ἀποκτήσῃ κέρδος;

Φ.— Προφανῶς θὰ ἔγγὺ κέρδος, ἐὰν ἀποκτήσῃ ἀγαθόν.

Σ.— Ἐὰν δὲ ἀποκτήσῃ κακόν, δὲν θὰ ἀποκτήσῃ ζημίαν;

Φ.— Νομίζω.

Σ.— Βλέπεις λοιπὸν, πάλιν ἐκύλισες εἰς τὸ ἴδιο μέρος; Τὸ μὲν κέρδος ἀποδεικνύεται καλὸ πρᾶγμα, ἡ δὲ ζημία κακόν.

Φ.— Ἀπορῶ τί να ἀποκριθῶ.

Σ.— Δὲν ἔχεις βέβαια ἀδικον νὰ ἀπορῆς. Ἄλλὰ ἀκόμη καὶ τοῦτο ἀποκρίσῃ· ἐάν τις ἐξοδεύσῃ ὀλιγώτερον καὶ ἀποκτήσῃ περισσότερα, λές ὅτι αὐτὸ εἶναι κέρδος;

Φ.— Δὲν ἐνοῶ τὸ κακὸν κέρδος, ἀλλὰ λέγω ὅτι ἐὰν κανεὶς ἐξοδεύσῃ ὀλιγώτερον χροσίον ἢ ἀργυρον καὶ ἀποκτήσῃ περισσότερον, αὐτὸ εἶναι κέρδος.

Σ.— Αὐτὸ καὶ ἐγὼ θὰ σὲ ἐρωτήσω. Γιὰ λέγε μου, ἐάν τις ἐξοδεύσας μισὸ βάρους χρυσοῦ λάβῃ τὸ διπλοῦν βάρους ἀργύρου, αὐτὸς ἔχει κέρδος ἢ ζημίαν;

Φ.— Ζημίαν βέβαια, Σωκράτη. Διότι γι' αὐτὸν ὁ χρυσὸς θὰ ἐγγὺ δυὸ φορές περισσότερη ἀξίαν ἀντὶ γιὰ δώδεκα.

Σ.— Καὶ ὅμως ἐπῆρε περισσότερον μέταλλον! Ἡ μήπως τὸ διπλάσιον δὲν εἶναι περισσότερο ἀπὸ τὸ μισὸ;

Φ.— Ναί, τὸ διπλάσιον, ἀλλὰ μόνον ὡς πρὸς τὸ βάρους, ὄχι καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀξίαν.

Σ.— Ἄρα πρέπει εἰς τὸ κέρδος να ὑπάρχῃ ἐπὶ πλέον τὸ προσὸν τῆς ἀξίας. Λέγεις τοῦλάχιστον ὅτι ὁ μὲν ἀργυρος, καίτοι κατὰ ποσὸν περισσότερος τοῦ χρυσοῦ, δὲν ἔχει ἀξίαν, ὁ δὲ χρυσός, ἂν καὶ ὀλιγώτερος κατὰ ποσὸν, ἔχει μεγαλύτεραν ἀξίαν.

Φ.— Πολλὸ - πολλὸ σωστά. Ἔτσι εἶναι.

Σ.— Ἄρα λοιπὸν ὅταν ἔνα πρᾶγμα ἔχει ἀξίαν φέρει μέγα κέρδος, εἴτε εἰς μικρὸν ποσόν, εἴτε εἰς μέγα, ὅταν δὲ ἔνα πρᾶγμα δὲν ἔχει ἀξίαν, δὲν φέρει κέρδος.

Φ.— Ναί.

Σ.— Ὅταν δὲ ἔνα πρᾶγμα ἔχει ἀξίαν, ἐνοεῖς ἄλλο τι ἢ ὅτι ἀξίζει να τὸ ἀποκτήσῃ κανεὶς;

ET. Ναί, κεκτῆσθαι.

ΣΩ. Τὸ δὲ ἕξιον αὐ λέγεις κεκτῆσθαι τὸ ἀνωφελές ἢ τὸ ὠφέλιμον ;

ET. Τὸ ὠφέλιμον δῆπου.

232 ΣΩ. Οὐκοῦν τὸ ὠφέλιμον ἀγαθὸν ἐστίν ;

ET. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν, ὡ ἀνδρείοτατε πάντων, οὐ τὸ κερδαλέον ἀγαθὸν αὐ πάλιν τρίτον ἢ τετάρτον ἦκει ἡμῖν ὁμολογούμενον ;

ET. Ἔοικεν.

ΣΩ. Μνημονεύεις οὖν, ὅθεν ἡμῖν οὗτος ὁ λόγος γέγονεν ;

ET. Οἶμαι γε.

ΣΩ. Εἰ δὲ μή, ἐγὼ σε ὑπομνήσω. Ἡμφοβήτησός μοι τοὺς ἀγαθοὺς μὴ πάντα τὰ κέρδη βούλεσθαι κερδαίνειν, ἀλλὰ τῶν κερδῶν ἰαγάθ᾽, τὰ δὲ πονηρὰ μὴ.

ET. Ναίχι.

B ΣΩ. Οὐκοῦν νῦν πάντα τὰ κέρδη ὁ λόγος ἡμᾶς ἠνάγκαζε καὶ μικρὰ καὶ μεγάλα ὁμολογεῖν ἀγαθὰ εἶναι ;

ET. Ἠνάγκαζε γάρ, ὡ Σώκρατες, μᾶλλον ἐμέ γε ἢ πέπεικεν.

ΣΩ. Ἄλλ' ἴσως μετὰ τοῦτο καὶ πείσειεν ἄν' νῦν δ' οὖν, εἴτε πέπεισαι εἴτε ὀπωσθὴ ἔξεις, σύμφως γούν ἡμῖν πάντα τὰ κέρδη ἀγαθὰ εἶναι, καὶ μικρὰ καὶ μεγάλα.

ET. Ὁμολογῶ γάρ οὖν.

ΣΩ. Τοὺς δὲ χρηστοὺς ἀνθρώπους βούλεσθαι ἰαγάθ᾽ ὁμολογεῖς ἅπαντα ἄπαντας ἢ οὐ ;

ET. Ὁμολογῶ.

C ΣΩ. Ἀλλὰ μὲν δὴ τοὺς γε πονηροὺς αὐτὸς εἶπες εἶναι καὶ μικρὰ καὶ μεγάλα κέρδη φιλοῦσιν.

ET. Ἐἶπον.

ΣΩ. Οὐκοῦν κατὰ τὸν οὖν λόγον πάντες ἀνθρώποι φιλοκερδεῖς ἂν εἴεν, καὶ οἱ χρηστοὶ καὶ οἱ πονηροί.

ET. Φαίνεται.

ΣΩ. Οὐκ ἄρα δρθῶς δνειδίζει, εἰ τίς τω δνειδίζει φιλοκερδεῖ εἶναι ἑυγχάνει γάρ καὶ ὁ ταῦτα δνειδίζων αὐτὸς τοιοῦτος ὢν.

Φ.— Ναί, αὐτὸ ἐνωῶ, ὅτι δηλ. ἀξίζει νὰ τὸ ἀποκτήσῃ κανεὶς.

Σ.— Καὶ τί ἀξίζει νὰ ἀποκτήσῃ κανεὶς, τὸ ὠφέλιμον ἢ τὸ ἀνωφελές ;

Φ.— Τὸ ὠφέλιμον βέβαια.

Σ.— Λοιπὸν τὸ ὠφέλιμον εἶναι ἀγαθόν ;

Φ.— Ναί.

Σ.— Λοιπὸν, παλληκάρι μου, νὰ ποῦ τὸ φέρον μέγα κέρδος μᾶς παρουσιάζεται γιὰ τρίτην ἢ τετάρτην φοράν νὰ τὸ ὁμολογοῦμεν καὶ οἱ δύο μας εἶναι ἀγαθόν.

Φ.— Ἔτσι φαίνεται.

Σ.— Ἐνθυμεῖσαι λοιπὸν ἀπὸ ποῖαν ἀφορμῆν ἐγίνε αὐτὴ ἡ συζήτησίς μας ;

Φ.— Νομίζω.

Σ.— Εἰδὲ μή, ἐγὼ θὰ σοῦ τὸ ἐνθυμίσω. Διημφισβήτησες τὴν σκέψιν μου διςχυρισθεὶς ὅτι οἱ καλοὶ ἄνθρωποι δὲν θέλουσιν κάθε εἶδος κέρδους, ἀλλὰ μόνον τὸ τίμιον κέρδος, τὸ ἄτιμον δμως κέρδος δὲν τὸ θέλουσιν.

Φ.— Νάισκε.

Σ.— Λοιπὸν τώρα ἡ λογικὴ συζήτησίς μας μᾶς ἠνάγκαζε καὶ ἡ δχι, νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἐλα τὰ κέρδη εἶναι, καὶ τὰ μικρὰ καὶ τὰ μεγάλα, τίμια ;

Φ.— Ἡ συζήτησίς μας, Σωκράτη, μᾶλλον μὲ τὸ στανὸ μὲ ἔφερε εἰς τὸ σημεῖον νὰ παραδεχθῶ αὐτὰ τὰ πράγματα παρὰ μὲ τὸ καλῶ.

Σ.— Ἴσως δμως ἀργότερα σὲ καταφέρῃ νὰ τὰ παραδεχθῆς μὲ τὸ καλῶ· τώρα λοιπὸν, εἴτε μὲ τὸ καλῶ εἴτε ὀπωσθὴ ποτε ἄλλως, συμφωνεῖς μιά φορά μαζὶ μου ὅτι ἐλα τὰ κέρδη εἶναι τίμια, μικρὰ καὶ μεγάλα ;

Φ.— Συμφωνῶ, τί νὰ κῆνω !

Σ.— Συμφωνεῖς δὲ ἐπίσης ὅτι ἐλοι οἱ τίμιοι ἄνθρωποι θέλουσιν ἐλα τὰ καλὰ πράγματα ἢ δχι ;

Φ.— Συμφωνῶ.

Σ.— Ἄλλ' ὅμως εἶπες ὅτι οἱ κακοὶ ἄνθρωποι βέβαια ἀγαποῦσιν καὶ τὰ μικρὰ καὶ τὰ μεγάλα κέρδη.

Φ.— Τὸ εἶπα αὐτὸ τὸ πρῶγμα.

Σ.— Λοιπὸν σύμφωνα μὲ τὰ λόγια σου ἐλοι οἱ ἄνθρωποι θὰ εἶναι φιλοκερδεῖς, καὶ οἱ καλοὶ καὶ οἱ κακοὶ.

Φ.— Ἔτσι φαίνεται.

Σ.— Ὅποιοι λοιπὸν κατηγορεῖ κάποιον ὅτι εἶναι φιλοκερδής, κακῶς τὸν κατηγορεῖ· διότι καὶ αὐτὸς παῦ κατηγορεῖ, καὶ αὐτὸς τέτοιος εἶναι, φιλοκερδής.